

“ **Hvilke konsekvenser har manglende handlekraft i kampen mot mikroplastikk i havet, og hvordan kan teorien om “den triple bunnlinjen” hjelpe oss å synliggjøre disse konsekvensene?** ”

Målgruppe: lokalpolitikere i kystkommuner.

Metode: kvalitativ og kvantitativ datainnsamling.

Den triple bunnlinjen

(FN, 2023b)

(Naturvernforbundet, u.å)

«Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling».

Ca 19 000 tonn mikroplast slippes ut fra land årlig i Norge.

Ca 77% av avfallet langs kysten kommer fra Norge.

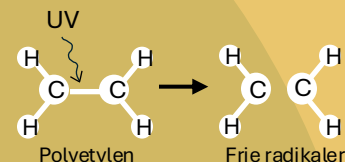
(FN, 2023a)

"Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt tap av arts mangfold".

Nedbrytning

Plast i naturen transporteres kort og langt med vind, nedbør, elver og havstrømmer. Plasten slites mot omgivelsene som bryter den opp i mindre fragmenter.

UV-lys fra solen bryter polymerbindinger i plasten gjennom fotodegradering.

Dette fører til dannelse av frie radikaler som oksiderer og danner karbonylforbindelser som aldehyder, ketoner og karboksylsyrer. Disse har/er:

- Svakere fysiske egenskaper => brytes opp i mikroplast
- Reaktive => bindes til andre forbindelser i miljøet og danner miljøgifter

Sosiale konsekvenser

Vi får i oss mikroplast hovedsakelig gjennom matinntak, men også gjennom lufta og huden. Fisk og sjømat er en sentral kilde.

Mikroplast påvirker de fleste organsystemene negativt, da de er tungt fordøyelige, skaper kronisk inflammasjon og irriterer immunsystemet. Inntak kan føre til autoimmune sykdommer, feilernæring, infertilitet og er dessuten kreftfremkallende.

Mikroplast kan akkumuleres i nevralt vev. Her promoterer det inflammasjon, mens nanoplast kan tas opp av cellene og forstyrre deres funksjon og produksjon av proteiner. Inflammasjon, celledød og proteinmisdannelse er kjennetegn ved nevrodegenerative sykdommer som Alzheimers og Parkinsons sykdom.

Utover skadevirkningene mikroplast har på menneskekroppen kan partiklene virke som vektorer for patogener og antibiotikaresistente mikrober. Antibiotikaresistens er en av de ledende helseutfordringene verden står ovenfor (WHO, 2023).

Miljømessige konsekvenser

Mikroplast konsumeres av mindre organismer som fisk, skjell og plankton som spises av større dyr og dermed fraktes oppover næringskjeden.

Mikroplasten binder seg til miljøgifter som transporteres videre opp i næringskjeden.

Mikro- og nanoplast transporteres med luft over lange avstander før det faller ned i vann og på land gjennom nedbør. Inhalering utgjør en trussel mot mennesker og større rovdyr på land.

Havbruksnæringens bidrag i dag

113

milliarder i årlig bidrag til BNP

70 000

årsverk spredt over hele landet

Bidragene er inkludert næringens ringvirkninger. Sintef, 2021

Scenario 1

50% av oppdrettslaks har helsefarlige konsentrasjoner av mikroplast.

Myndigheter forbyr salg av laksen med mikroplast i seg.

Oppdrettsfisk står for 77% av all solgt sjømat. Laks står for 72% av dette.

31,7

milliarder i årlig bidrag til BNP kan gå tapt

23 400

personer vil stå i fare for å miste jobben

Scenario 2

Det er mikroplast i store deler av norsk laks fra oppdrett - den mister sin ASC-merking

Inntekter på norsk oppdrettslaks synker med 10%

Oppdrettsfisk står for 77% av all solgt sjømat. Laks står for 73% av dette.

12

milliarder i årlige eksportinntekter kan gå tapt

4200

personer vil stå i fare for å miste jobben

Veien videre

Prosjektrapport

Framtiden i våre hender

Lokalpolitikere i kystkommuner

Kunnskap og engasjement kan gi lokalpolitikere fra ulike partier ny giv i kampen mot mikroplast.

Publisitet gjennom sosiale medier

Bidrar til oppmerksomhet nasjonalt og til press fra folket.

Lokalavis NRK disktrikt

Engasjement i lokalsamfunn vil kunne plukkes opp av lokalnyhetene, og av NRK distrikt dersom saken vokser på tvers av kommunegrenser.

Kommunal Rapport Dagsnytt 18

Med engasjement fra ordførere med ulik partibakgrunn vil saken kunne nå landsdekkende fagpresse og debattorene. Øker presset på stortingsgruppen.

Kilder

